

Kosmos genom glaset

Från New York till Venedig sträcker sig den konstutställning som Hans Frode och fyra andra konstnärer visar vid Åsa Brandts glashytta i Torshälla.

Stadens ljus tar ofta död på stjärnorna. I New York syns de sällan.

Aminstone inte på himlen. Konstnären Hans Frode gör tvärtom. Han använder ljus och glas för att synliggöra kosmos och få oss att upptacka universum. Ljustets hastighet kan vi inte förändra, men avståndet till månen har redan krympt samtidigt som tankarnas räckvidd är obegränsad.

Hans Frode är noga med att framhålla att han använder glas och neon för att skapa konst. Precis som andra använder brons, trä, olja eller vattenfärger. Det handlar inte om bronskonstnärer, träkonstnärer, oljekonstnärer eller akvarellkonstnärer.

Det samma gäller glaset. Det kan användas på en mängd olika sätt och kräver gedigna kunskaper, men det faktum att någon jobbar med den 5 000 år gamla tekniken att flirvandra sand, soda och pottaska till glas betyder inte att han eller hon måste presenteras som glaskonstnär.

Hemma i New York ställer Hans Frode ut med olika konstnärer på olika gallerier. Det avgörande är inte vilken teknik den ena eller andra nyttjar utan det konstnärliga resultatet.

Hans Frode är en av fem konstnärer som deltar i utställningen Venedig - New York via Torshälla som pågår till den 17 september på etärsjubilerande Brandt contemporary glass i den gamla busstationen på Klockberget invid kyrkan i Torshälla.

De andra fyra är italiensen Vittorio Constantini, japansen Tokiko Ishiguro, tyskan Ursula Merker och Markku Salo, Finland.

När Hans Frode lämnat konstskolan i Västerås och engelska Byam Shaw Art School för han till New York. Där var han med och byggde upp legendariska The New

York Experimental Glass Workshop i början av 1980-talet.

Glasöskolektivet, som baserade i en gammal bön- och godfästfabrik på 500 kvadratmeter vid 142 Mullberry Street, i New Yorks Little Italy blev en samlingspunkt för fria glaskonstnärer från hela världen och Hans Frode var också med och arrangerade den stora utställningen New Glass på Kulturhuset i Stockholm 1985.

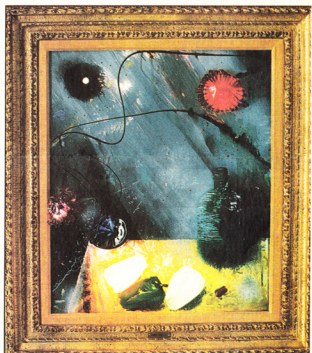
Nu har verksamheten i pionjärhyttan vuxit ytterligare och återupptäckt under namnet Urban Glass i en gammal bowlinghall vid Rockwell Place i Brooklyn. Fast Hans Frode bor kvar på Manhattan, på tredje våningen i en gammal klädesfabrik vid Madison Square Garden vid ättonde avenyn.

Till de unga konstnärer som varit elever vid Urban Glass hör moduställerskan Tokiko Ishiguro.

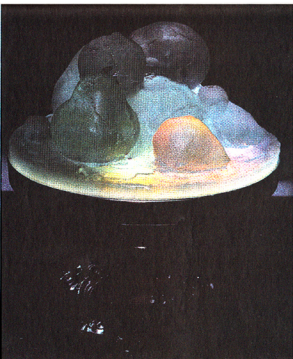
Det är svårt att på bild göra rättvisa åt Hans Frides neonkonst. Den blå argon-gasen gör en alldeles speciell lyster åt tavlor, samtidigt som gasen, i olika färger, ofta nyttjas som nästan oöynlig färgskålla.

Glasets olika ytor och volymer, ofta handlar det om gjutet glas, används sedan som delar i målningar på glas. Om glaskivnan målas från bakvidan får man fram spegelfekter och om det målas från framsidan blir färgen täckande. Själva hantverket, när det gäller vilka färger som fungerar bäst, har konstnären lärt från gamla skyttmålare.

I New York studerar Hans Frode ofta kosmologi i böckerna på Science Library vid 34e gatan. Under sommarmånaderna, som han mestadels tillbringar i det egenhändigt ritade huset på Öland, ges rika tillfällen till stjärnstudier direkt på sensommarnätternas mörka himlavalv. KESEB BERGQVIST

Hans Frode använder gamla ramar till sina verk. Han har köpt på sig ett lager från konsthandlare som exempelvis köpt 1860-talsmålningar i ramar från 1910-talet och sedan kasserat dessa ramar när de hittat andra från samma tid som målningen.

Skulpturalt stilleben av Hans Frode där ljuset pulserar i glasfruktarna.

De stretar oförtrutet på insekterna och småkrypen i Vittorio Constantinis glaskonst.

Vittorio Constantinis glasfjärilar har vuxit fram under gaslågan i Venedig-ateljén.